

Sabor tri svetitelja Vasilija Velikog, Grigorija Bogoslova i Jovana Zlatoustog ili Slava Tri jerarha, koji prema verovanju, štite ljudе i životinje od mrazeva i zlih vetrova zvanična je slava MZ "Podbara". Slavu Tri jerarha (12. februar), Podbarci svake godine obeležavaju jutarnjom liturgijom u Almaškoj crkvi i svečarskim druženjem, koje se uz jelo i muziku oduži do ponoći.

Ove godine Slavu Tri jerarha Podbarci su slavili u Domu Vojske, na Beogradskom keju. Goste je pozdravio Sava Vojnović, predsednik Saveta MZ "Podbara" a da slavska večera bude slada i veselija pobrinuli su se članovi KUD „Vila“.

Milan Minja Vukosavljev, ovogodišnji kum, održao je prigodnu besedu:

-Meni je ove godine pripala čast da kumujem današnjoj slavi naše Mesne zajednice kojoj su temelje postavili stanovnici sela Almaša, naselivši 1718. godine rubni deo Petrovaradinskog šanca, koji je zbog velike bare dobio ime Podbara, a po doseljenicima, ceo kraj je prozvan Almaškim krajem. Na potezu od Almaške crkve i ugla današnje ulice Đorđa Rajkovića i Marka Miljanova, pa prema današnjoj ulici Filipa Višnjića, nalazila se „Bara četiri krajcare“, preko koje je svaki vlasnik čamca, ulazeći u grad preko bare, plaćao četiri krajcare. Odlukom austrijskog dvora 1875. godine prokopan je kanal i na mestu bare nastao je pašnjak, a kasnije je tu nikla prva gradska industrijska zona. Bilo je to vreme kada se od centra do Pobare najlakše stizalo ulicom Zlatne grede, pa preko Zemljane čuprije prelazilo u Sokak crnog petla (danas Save Vukovića), ulazio se u ulicu Bele njive i izbijalo na Carski drum (dana Temerinsku ulicu). Poslednje kuće su bile u Srpskom sokaku (današnjoj ulici Patrijarha Čarnojevića). Osim ovih ulica postojale su na Podbari i Almaški sokak, Mišji sokak (Baranjska ulica), Čenejski sokak (Gundulićeva ulica), Rivički sokak (Jug Bogdanova ulica), Fabrički sokak (Ulica Milana Rakića), Medeni sokak (Ulica Petra Kočića), Mesečev sokak (Pećka ulica), Jazavački sokak (Svetosavska ulica) i Pašnjački, Ružin ili Vrbin sokak ili Dugorepa ulica (danас Tekelijina).

Povodom obeležavanja 290. godišnjice Pobare i Almaškog kraja, 2008. godine, Dalibor Rožić,

istoričar, član saveta MZ i gradski odbornik priredio je svojim Podbarcima knjigu o njihovom kraju i na taj način postao svojevrsan hroničar ovog dela grada. On je, ovom prilikom, bio i naš sagovornik.

-Tri jerarha su odigrali veliku ulogu za Podbaru, Almaški kraj i Almašku crkvu. Prilikom izgradnje „druge“ Almaške crkve, izgrađene pre ove današnje, „treće“, nađena je ikona Sveta Tri jerarha. Kada je posle Drugog svetskog rata formirana MZ „Podbara“, odlučeno je da ovaj dan bude i Dan Mesne zajednice.

-Podbara se zove još i Almaški kraj po Almašanima koji su se doselili u Novi Sad, 1718. godine iz Almaša, sela koje se nalazilo između današnjeg Temerina, Nadalja, Siriga i Srbobrana. Danas to selo ne postoji. Njegovi žitelji su bili primorani na selidbu zbog veoma teških uslova života u starom kraju, močvarnog tla i mnogih bolesti kao pratećih. Prilikom formiranja Podunavske vojne granice, osnovane posle Velikog bečkog rata, kojom je Austrougarska štitila rubne delove svoje carevine, osnovana je u Novom Sadu, tadašnjem Rackom ili Petrovaradinskom šancu sa sedištem u Petrovaradinu Vojna granica, pa su prvi Almašani uglavnom svi bili graničari.

-Podbara je jedan od najstarijih delova grada. Danas dve najstarije ulice u gradu, Zemljane čuprije i Zlatne grede pripadaju ovom kvartu, a postoje su već u doba naseljavanja Almašana. U to vreme bilo je već formirano gradsko jezgro i nicale su crkve: Uspenka, Saborna, Nikolajevksa i Jovanićka...Almašani su već sledeće godine po dolasku (1719) sagradili „prvu“ crkvu. Ona je bila napravljena od ne tako kvalitetnog materijala, pa su samo dve decenije kasnije sagradili „drugu“ crkvu, kada su porti i pronašli ikonu Sveta Tri jerarha. Almašane su stanovnici drugih delova grada smatrali za siromašne paore, pa su ovi, željni prestiža i dokazivanja, novu „treću“ crkvu osvetili 1797. godine. Bila je to najveća pravoslavna crkva u gradu, što je i danas.

-Administrativna granica Podbare se vremenom menjala i teritorija kojom se pružala ranije, danas je donekle izmenjena. Danas je Podbara oivičena ulicama: Beogradskim kejom, ulicom Marka Miljanova, Kosovskom, Daničićevom i Milovana Vidakovića, Skerlićevom, Nikole Pašića, Temerinskom, do kanala Dunav-Tisa-Dunav i Dunava i graniči se sa četrtima Starim gradom i Salajkom. Po poslednjem popisu na Podbari živi 10.000 stanovnika, sa 6 do 7.000 birača.

-Podbara je deo grada koji je dugo odolevao rušenju starih kuća i podizanju višespratnica, i čini se da je to najočuvniji deo grada. Podbarci su se izborila za tzv. Regulacioni plan Almaškog kraja, koji je faktički sačuvao ono najvrednije, staru arhitekturu, autentične građevine. Međutim,

ovaj plan se sastoji iz četiri dela, a u jednom delu je dozvoljeno podizanje višespratnica. Almaški deo oko Matice srpske, Svetosavske ulice, je zaštićen i tu nije dozvoljeno rušenje. Ali, 1970-tih, 80-tih godina, kada je su nikle četiri kule na Beogradskom keju, počelo je sa urbanističkim razvojem dela koji je nekada bio industrijska zona, pa su nikle nove višespratnice u ulicama Marka Miljanova, Kosovskoj i Đorđa Rajkovića, prema Almaškolj crkvi i sa tim se stalo. U međuvremenu, razvile su se neke druge gradske četvrti, poput Novog naselja i Grbavice a obnova Podbare je stopirana. Od 90-tih i narednih dvadesetak godina u ovaj deo grada se nije ništa ulagalo, osim tekućeg održavanja. Prošle, 2011. godine, konačno smo uspeli da izdejstvujemo da kompletno sredimo Gundulićevu i Kosovsku ulicu, dve žile kucavice ne samo Podbare već i grada, i Pašićevu ulicu, koja je kulturno bitna ulica, zbog starih kuća, zbog Matice srpske...Sređena je infrastruktura u još nekoliko manjih ulica i Podbara je ponovo postala prijatno i lepo mesto za život.

-A mnogi slavni ljudi su tokom tristogodišnje istorije grada upravo Podbaru birali za mesto u kome će živeti. Svetozar Marković, Đura Jakšić, Laza Kostić živeli su u Ulici Zlatne grede, a Marija Popović Trandafil, najveća srpska dobrotvorka živila je i ostavila svoju zadužbinu, Zavod za pravoslavnu siročad (danasa zgrada Matice srpske) takođe na Podbari.

Podbara je, zbog svojih ulica i starih kuća sačuvala autentičnost Novog Sada iz prošlih vremena, pa je mnogi smatraju dušom i srcem grada. Ako se i Podbara preobrazi kako ćemo našoj deci i unucima objasniti kako je Novi Sad mirno živeo, lepo izgledao i mirisao u prošlosti. Neće nam verovati.

MZ Podbara slavila Tri jerarha

utorak, 14 februar 2012 14:16

MZ Podbara slavila Tri jerarha

utorak, 14 februar 2012 14:16

MZ Podbara slavila Tri jerarha

utorak, 14 februar 2012 14:16

MZ Podbara slavila Tri jerarha

utorak, 14 februar 2012 14:16

